

Nýggj bók eftir Hanus Andreassen:

Tíðartinnur

Greina- og yrkingasavn eftir Hanus Andreassen gevur eina mynd av Føroyum tey seinastu seytjan árin.

Í dag gevur Hanus Andreassen út nýggja bók. Bókin er eitt savn av greinum, ummælum, sangum, yrkingum og týðingum, sum hava staðið í bløðum og tíðarritum burturi og heima tey seinastu seytjan árin.

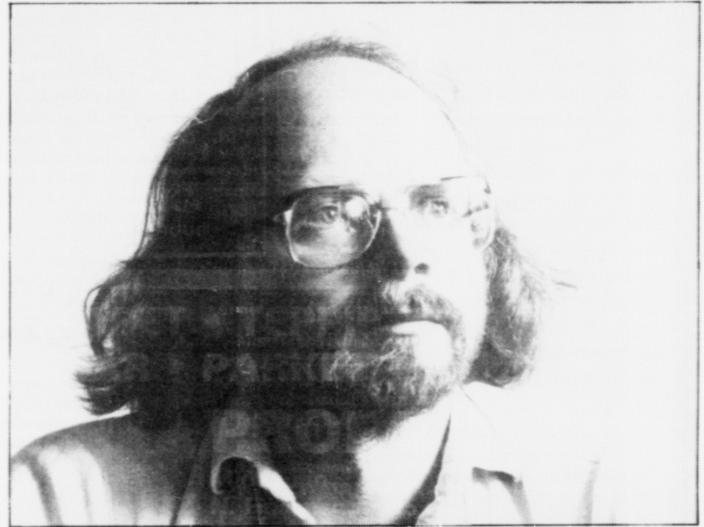
Høvuðsevnini í bókini eru mál, bókmentir og politikkur. Sum ein reyður tráður igjøgnum alla bókina ganga royndirnar hjá høvundanum at virka fyri, at føroyskt gerandismál aftur sleppur til háborðs í Føroyum. Í bókini eru bókmentiligar greinir um m. a. Mariu Mikkelsen, Janus Djurhuus, Christian Matras, Heðin Brú, Regin Dahl og Magnus Dam Jacobsen. Eisini útlendskir rithøvundar verða viðgjørdir, teirra millum Henrik Ibsen og enski høvundurin Arthur Koestler, sum tók seg av døgum í 1983.

Sum kunnugt var Hanus Andreassen ein tann fyrsti til at gera vart við tað anti-demokratiska rákið á Dagblaðnum. Nakrar av Hanusar greinum um hetta mál eru eisini við í bókini, eitt nú Óminnsdrykkurin og Hugleiðingar í eini svørði. Eisini grein Steinurin og Fuglurin — um ágangin imóti Williami Heinesen — er við í bókini.

Men TÍÐARTINNUR er nógv viðvevndari enn so. Her eru yrkingar og sangir. Her eru greinir, har bilisman, antipsykiatriin, tann hvørvandi smáhandilin verða tikin upp. Her er ein grein um tað at vera pápi í húsinum. Og um fyrstu ferð, føroyingar fóru í Runsival. Í bókini er eisini greinin De gale profeter, um tað heimspolitiska veðurlagið. Hon stóð í Politiken í 1984 og vakti stóran ans í Danmark.

Fremst í bókini er stutt formæli — um evnini mál, bókmentir og fjømiðlarnar. Aftast eru viðmerkingar og navnalisti, nakað, ið ger bókina sera henta.

TÍÐARTINNUR er prentað á Prentstovuni. Bókavirkið hevur bundið inn. Permunna hevur Ingvør Nolsøe gjørt. Bókin er 299 síður og kostar 180 krónur. Útgevri er Orð og Løg.

Hanus Andreassen

Um lóg og landaskil

Tá vit vaknaðu við gleði
á tí fyrsta fagra degi,
heimsins stova sýntist við.
Vemdi sól við sama ljósi
hann í borg og tann í fjósi.
Hart, men rættvíst var vart stríð.

Grulvaðu um skitnar gáttir.
Kveittu út um lágu smáttur.
Handan rimar svann vár verð.
Harmur tók í lund at brima,
tá vit lærdu á at skyna.
Hetta niðurstøðan er:

Vil ei sóma tín tú missa
vil ei ríkmanshæl tú kyssa,
og tú bert í kroysu býr.
Lógin, klødd í stál og hjálmi,
domir vist á Bremarhólmi.
Upprætt gongd tær roynist dýr.

Hevur granna tín tú hælð,
royndi falsa tú og stjála,
lógin skinn títt kannar tá.
Eigir borgir tú og garðar,
bert á økslum gull, hon svarar:
Hasin rádni, drív bert á!

Slík er læra vár um standin.
Tvinnar lógir eigur landið,
gjøgnum öldir skornar til:
ein til hann, sum einki eigur,
ein til tann, hvørs gylt er reidur.
Slíkt er, slíkt er landaskil.

Um kvinnur

Hann er tolin, men ilskast tó, tá uttan grund
hann sleppur ov seint á Rotary-fund.
Sum stjóri hann hevur eitt umhildið navn
ass — har standa teir aftur hendur í favn.
Hann ger sína plikt, men at gjalda sín skatt,
um tað mugu hini, hann hamskiftist lætt,
tá tað snýr seg um status, starv og profitt,
— men konan er fitt.

Henni býðst restinil, tað er gott fyri stress,
hann flýgur í morgin til næstu kongress.
Hon droymir í nátt um sitt óbygda slott,
hann loypir um borg nú — sum lívið er gott.
Hon smyr sín meín við teim sjónum, hon spann
men badminton krevur jú eisini sín mann,
sum ásannar rørdur — tú hevur tað gitt —
at konan er fitt.

Hon ongnast hvønn hentleika — fyrstaflokk slag.
Og Miele avloysir Nilfisk ein dag.
Og árin lida og minna um her
av regndropum, sum eftir rútinum fer.
Ein skuggana frúgv inspicarar sitt slott
við nærlagni, — og á tí seinastu gátt
hon lonina heystar — høgd í granitt —
— á, sum hon var fitt.

Um frið

Ímóti skýming.
Í heystarvindi pløggini blaktra,
buksur og tryggjur, skaptar til vættra,
hosur til ørsmáar fetur.
Ljós í rýming.

Eygad víðka
mánin, gulur sum eggjareyði,
kvöldið, í bláum fœvningi hevði
eitt dýpi av andandi kyktum.
Hugan friðka.

Sjónir kveikir
kvöldið: seint á nátt situr kvinna,
leskar sín týsta alva, vinna
móði og tyngd, hon hoknar,
kinnar bleikir.

Men hovdalagið!
Aftan fyri tað, tá ið lýsir,
tutlar ein lækja, sum tónan hýsir,
ið nerta við ørsmáar streingir,
Tað milda kvæðið!

Vætraklæðir
í skógi, á fløtu, í snjó og í tjeldum,
í teimum fekk mæli öld undan öldum
í strá- og svørðtíðum: barnið,
móðir og faðir.

Mork í rýming!
Um allan heiminn pløggini blaktra,
buksur og tryggjur, skaptar til vættra,
tendra í hjørtunum kurtur
móti skýming.